

RICHTSNOEREN VOOR LIFE-MILIEU DEMONSTRATIEPROJECTEN

(2004/C 191/02)

Het belangrijkste doel van LIFE, het enige financiële instrument van de Gemeenschap dat speciaal voor het milieu is bestemd, is de ondersteuning van het zesde milieuactieprogramma met zijn vier prioriteiten en zeven thematische strategieën.

Ofschoon zij niet juridisch bindend zijn, zal de Europese Commissie de huidige richtsnoeren gebruiken voor de beoordeling van het belang voor de Gemeenschap van de ingediende voorstellen voor LIFE-Milieu-demonstratieprojecten. Aanvragers worden derhalve verzocht er rekening mee te houden dat voorstellen met betrekking tot thema's die niet onder de hierna genoemde prioriteiten vallen, hoogstwaarschijnlijk niet voor medefinanciering in aanmerking zullen komen. Deze richtsnoeren staan ook op de LIFE-website: <http://europa.eu.int/comm/environment/life/home.htm>.

I. ALGEMENE BEGINSELEN

Bij LIFE-Milieu-projecten moet zoveel mogelijk worden voortgebouwd op de resultaten van onderzoeksprogramma's van de Gemeenschap en op veelbelovende technologieën die in de industrie zijn ontwikkeld. De projecten moeten leiden tot resultaten die weer als uitgangspunt kunnen dienen voor bredere verspreidingsactiviteiten, bijvoorbeeld met steun van de Structuurfondsen.

LIFE-Milieu steunt innovatieve demonstratieprojecten ⁽¹⁾ die aansluiten bij de strategie van Gothenburg, in het bijzonder wanneer zij bijdragen tot de doelstelling van Lissabon, omdat zij behalve voordelen voor het milieu ook meetbare sociale en economische voordelen opleveren en op een op kennis gebaseerde aanpak steunen.

Overeenkomstig het Actieplan inzake milieutechnologieën ⁽²⁾ stimuleert LIFE-Milieu projecten die leiden tot:

- een inventarisatie van veelbelovende milieutechnologieën/benaderingen (dan wel methoden of processen) en van de obstakels voor de ontwikkeling ervan, zodat deze uit de weg kunnen worden geruimd.

Om de beste resultaten te bereiken dienen bij de projecten zoveel mogelijk:

- wetenschappelijk geverifieerde technologieën/benaderingen (d.w.z. netwerkprojecten, verspreiding van de resultaten door relevante organisaties, enz.) zo breed mogelijk te worden toegepast;
- capaciteitsverhogende verhogende maatregelen te worden geïntegreerd;

⁽¹⁾ Enkel projecten met een „hooginnovatief” karakter kunnen in dit verband als werkelijk innovatief worden beschouwd (d.w.z. een nieuwe technologie of methode die het resultaat is van onderzoek en die gevolgen heeft voor alle of de meeste productieprocessen of diensten).

⁽²⁾ Zie COM (2004) 38 def., „Stimulering van technologieën voor duurzame ontwikkeling: een Actieplan voor de Europese Unie inzake Milieutechnologieën”, Brussel, 28.1.2004.

- financiële instellingen te worden betrokken bij de verspreiding van door de projecten ontwikkelde technologieën/benaderingen.

De projecten dienen betrekking te hebben op de belangrijkste milieuvraagstukken gedurende de gehele levenscyclus van een proces of product. In het kader van LIFE-Milieu zal steun worden verleend voor de beste voorstellen in termen van innovatieve oplossingen voor belangrijke milieuvraagstukken die tot zowel levensvatbare, als kwalitatief en kwantitatief meetbare concrete resultaten leiden. Voorstellen moeten een krachtig profiel hebben en technisch en financieel goed doortimmerd zijn. De verspreiding van kennis moet deel uitmaken van de projecten. Met name het voorbeeldkarakter is belangrijk. Projecten moeten worden uitgevoerd op een technische schaal die het mogelijk maakt om te beoordelen of grootschalige invoering technisch en economisch haalbaar is. LIFE-Milieu is niet gericht op onderzoek of investeringen in bestaande technologie. LIFE-Milieu wil een brug slaan tussen de resultaten van onderzoek en ontwikkeling en de grootschalige toepassing/marktintrouductie daarvan. Voorzover relevant fungeert LIFE als aanvulling op de onderzoeksprogramma's van de Gemeenschap, alsmede op de Structuurfondsen en de Programma's voor plattelandsontwikkeling. Hierbij wordt gestreefd naar een verhoging van de synergie met en de toegevoegde waarde van reeds afgeronde of nog lopende werkzaamheden.

II. SPECIFIEKE DOELSTELLINGEN

De richtsnoeren bieden een nadere uitwerking van de prioriteiten binnen de vijf doelstellingen van artikel 4 van de LIFE-verordening ⁽³⁾ in overeenstemming met de oriëntaties en benaderingen die in het zesde milieuactieprogramma zijn vastgelegd.

1. Duurzame planologische ontwikkeling, onder meer in stads- en kustgebieden

1.1. Duurzame stadsontwikkeling ⁽⁴⁾

- 1.1.1. Ontwikkeling en bevordering van plannen voor duurzaam stadsvervoer voor steden en agglomeraties (om de vervoersvraag te beperken, de modal split ten gunste van het openbaar vervoer om te buigen, minder verontreinigende vervoerswijzen te stimuleren en de milieuprestaties van het vervoerssysteem als geheel te verbeteren).

⁽³⁾ Verordening (EG) nr. 1655/2000 betreffende het financieringsinstrument voor het milieu (LIFE).

⁽⁴⁾ Bijzondere nadruk zal worden gelegd op projecten die gebruikt kunnen worden voor de ondersteuning van de thematische strategie van de Commissie inzake het stadsmilieu: http://www.europa.eu.int/comm/environment/urban/thematic_strategy.htm.

- 1.1.2. Implementatie van geïntegreerd stedelijk milieubeheer in steden en agglomeraties, waaronder een werkelijke verlaging van geluidsoverlast, met name van vervoers- en bouwactiviteiten, en het bereiken van specifieke milieudoelstellingen.

1.2. *Beheer van de luchtkwaliteit*

- 1.2.1. Ondersteuning van plannen en programma's die voortvloeien uit de Kaderrichtlijn 96/62/EG inzake de luchtkwaliteit en de dochterrichtlijnen daarvan door innovatieve oplossingen voor de bestrijding van de luchtverontreiniging te bieden, of voor het initiëren, bewaken en evalueren van dergelijke plannen en programma's door middel van indicatoren voor het effect op de volksgezondheid en het milieu, onder meer in de vorm van bio-indicatoren⁽¹⁾.

2. *Duurzaam beheer van grond- en oppervlaktewater*⁽²⁾

- 2.1. Effecten van landbouw- en bosbouwpraktijken op de waterkwaliteit met het oog op de gevolgen voor het beheer van rivierbekkens (oppervlakte- en grondwater) en het zeemilieu (eutrofiëring). Dit omvat kwesties zoals pesticiden, verontreiniging door nutriënten en eutrofiëring, en de stikstofbalans in graslanden en akkers, waarbij rekening wordt gehouden met de voor een geïntegreerd waterbeheer kwantitatieve aspecten.
- 2.2. Verbetering van het afvalwaterbeheer en de waterzuiveringstechnologie met het oog op een betere kwaliteit van effluenten en de behoefte aan hergebruik; hergebruik van grijswater, waaronder regenwater, en hergebruik van drainagewater uit de landbouw.
- 2.3. Uitfasen of stopzetten van lozingen en emissies en verliezen van gevaarlijke stoffen.
- 2.4. Preventie en beheersing van overstromingen in de context van het rivierbekkenbeheer.

3. *Minimalisatie van de milieueffecten van economische activiteiten*

3.1. *Clean technologies*

- 3.1.1. Activiteiten die onder de IPPC-richtlijn vallen, meer in het bijzonder:
- a) Toepassing van geavanceerdere technieken (in samenhang met milieubescherming) dan die welke in de BAT-referentiedocumenten als beste beschikbare technieken zijn beschreven. De

mate van innovatie dient, in vergelijking met de in de BAT-referentiedocumenten⁽³⁾ bedoelde technieken, duidelijk te worden omschreven.

- b) Sectoren waarvoor er nog geen referentiedocumenten zijn, met de bedoeling de in bijlage IV van de richtlijn bedoelde kwesties in samenhang met de BAT's te behandelen.

- 3.1.2. Ondersteuning van niet onder de IPPC-richtlijn vallende activiteiten, in het bijzonder van het MKB, die gericht zijn op het uit de weg ruimen van obstakels voor de ontwikkeling van clean technologies.

3.2. *Beperking van de emissies van broeikasgassen*

- 3.2.1. Ontwikkeling van innovatieve technieken of methoden die aanmerkelijk en kwantificeerbaar bijdragen tot de vermindering van de emissies van broeikasgassen (in alle sectoren, met name de sectoren industrie, energie, vervoer, landbouw, bosbouw en afvalbeheer).
- 3.2.2. Innovatieve toepassingen op basis van duurzame energiebronnen, ten behoeve van lokale of kleinschalige (< 10 MW) gedistribueerde warmtekrachtkoppeling, ter aanvulling van andere communautaire financieringsprogramma's voor energie.

4. *Preventie, hergebruik, terugwinning en recycling van allerlei soorten afval*

In volgorde van dalende prioriteit:

- 4.1. Preventie van afvalproductie voor belangrijke afvalstromen in termen van kwantiteit en milieueffect, met toepassing van innovatieve methoden ter:
- 4.1.1. vermindering van de hoeveelheid geproduceerd afval door beïnvloeding van de productie en/of consumptie zonder de druk op het milieu te verschuiven naar andere fasen van de levenscyclus van de hulpbronnen of naar andere milieucompartimenten;
- 4.1.2. vermindering van de risico's van gevaarlijke stoffen in producten.
- 4.2. Hergebruik van producten of delen van producten of verlenging van de levenscyclus van producten op zodanige wijze dat de effecten gedurende de volledige levenscyclus worden verminderd door:
- 4.2.1. het aantonen van de aanvaardbaarheid van systemen voor hergebruik in de markt;

⁽¹⁾ Bio-indicatoren zijn organismen of gemeenschappen van organismen die op milieu-invloeden reageren met veranderingen in hun levensfuncties en/of hun chemische structuur, waardoor het mogelijk is conclusies te trekken over de toestand van het milieu.

⁽²⁾ Bijzondere nadruk zal worden gelegd op projecten die een samenhangende duurzame en geïntegreerde benadering van waterbeheer stimuleren overeenkomstig de oriëntaties en aanbevelingen van de Kaderrichtlijn Water (Richtlijn 2000/60/EG tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid).

⁽³⁾ Zie de volledige lijst van industriële sectoren waarvoor BREF's worden ontwikkeld op: <http://eippcb.jrc.es/pages/FActivities.htm>.

- 4.2.2. het ontwerpen van innovatieve systemen voor hergebruik die inspelen op bestaande marktbehoeften.

4.3. Bevordering van recycling door:

- 4.3.1. ontwikkeling van innovatieve systemen voor een betere scheiding van afvalstoffen om de recycling te bevorderen van batterijen, verpakking, oude auto's en afgedankte elektrische en elektronische apparatuur;
- 4.3.2. het uit de weg ruimen van technische belemmeringen en/of het demonstreren van nieuwe gebruiksmogelijkheden voor gerecycleerde materialen wanneer dit potentiële milieuvoordelen biedt door de recycling van kunststoffen, rubber en batterijen of andere materialen die doorgaans niet gerecycleerd worden.

5. Beperking van de milieueffecten van producten en diensten

5.1. Milieuvriendelijk ontwerpen van producten en diensten

- 5.1.2. Beperking van de milieueffecten gedurende de levenscyclus van producten of groepen producten door innovatief ontwerpen (bijvoorbeeld op basis van etiketteringsschema's van ISO-type I) en verbetering van de informatiestroom binnen de toeleveringsketen (bijvoorbeeld door middel van ISO-type III-etikettering).

5.2. Beperking van de milieueffecten gedurende de gebruiksfase van producten en diensten

- 5.2.1. Bevordering van milieuvriendelijke gebruikswijzen en consumptiepatronen met betrekking tot producten en diensten die een significant netto-effect op het milieu hebben als gevolg van de wijde verspreiding of inherente eigenschappen ervan.